

Samfällighetsförenings- registret

SFR

LANTMÄTERIET

Copyright © Lantmäteriverket

2006-06-20

Författare: Tomas Öhrn Lantmäteriverket och Anders Moberg Bolagsverket

LMV-rapport 2006:6 – ISSN 280-5731

Samfällighetsförenings- registret

SFR

Förord

När Samfällighetsföreningsregistret infördes 1974 var det länsstyrelsen som fick ansvaret för registret och dess ajourhållning. Den 1 juli 1991 övertogs ansvaret av de statliga lantmäterimyndigheterna. Alltsedan Samfällighetsföreningsregistret infördes 1974 har någon översyn av lagstiftningen inte ägt rum. Den enda stora förändring som skett var 1995, när automatisk databehandling av registret infördes.

I regleringsbrevet för 2005 fick Lantmäteriet därför i uppdrag att i samråd med Vägverket och Sveriges Kommuner och Landsting redovisa vilka förändringar som bedömdes nödvändiga för att anpassa Samfällighetsföreningsregistret i Fastighetsregistret till aktuella krav och förutsättningar. Av förslaget skulle också ingå förslag till författningsförändringar, finansieringsfrågor samt ansvar för förande av registret. Uppdraget redovisades till Regeringskansliet under hösten 2005 då rapporten "Förslag till ett framtida samfällighetsföreningsregister" gavs in. I rapporten redovisas flera olika förslag rörande Samfällighetsföreningsregistret, bl.a. finns förslag om hur registret bör utvecklas i framtiden.

Den tidigare rapporten tog dock inte ställning i frågan om vilken myndighet, Lantmäteriverket eller Bolagsverket, som bedömdes mest lämpad att ansvara för registret. För att skapa klarhet i huvudmannaskapsfrågan erhöll Lantmäteriverket och Bolagsverket likalydande uppdrag i regleringsbrevet för 2006 att tillsammans genomföra en fördjupad utredning angående ansvaret för Samfällighetsföreningsregistret. Denna utredning har genomförts under våren och försommaren 2006 och resultatet redovisas här i rapporten. Förutom kärnfrågan om huvudmannaskapet för Samfällighetsföreningsregistret redovisas även synen på några utvecklingsfrågor i anslutning till registret.

Rapporten är resultatet av ett mycket givande samarbete mellan Lantmäteriverket och Bolagsverket och förslagen som redovisas här är utarbetade i gott samförstånd mellan myndigheterna.

Gävle i juni 2006

Lars Jansson
Direktör
Lantmäteriet

Innehåll

1	Sammanfattning.....	9
2	Regleringsbrevsuppdragen	9
2.1	Uppdraget till Lantmäteriet	9
2.2	Uppdraget till Bolagsverket.....	10
2.3	Vem/vilka ansvarar för uppdraget	10
2.4	Vad ska utredas?.....	10
2.5	När ska uppdraget redovisas?	10
2.6	Genomförandet av utredningsuppdraget	11
3	Bakgrund	11
3.1	Uppdraget i regleringsbrevet 2005	12
3.2	Utgångspunkten för arbetet med rapporten	12
3.3	En kortfattad sammanfattning av 2005 års rapport.....	13
4	Registrerarnas synpunkter - erfarenheter från SFR-seminariet	15
5	Brukarnas synpunkter - erfarenheter från hearingen	17
5.1	Synpunkter på huvudmannaskapsfrågan	17
5.2	Synpunkter på utvecklingsbehov.....	18
6	Konsekvenser om SFR övergår till Bolagsverket.....	19
6.1	Konsekvenser för Bolagsverket.....	20
6.2	Konsekvenser för berörda föreningar	20
6.3	Finansiering och avgiftssättning	21
6.4	Handläggningstider och registerkvalitet	21
6.5	Allmänna synpunkter.....	22
7	Lantmäteriverkets ställningstagande	23
7.1	Huvudmannaskapet för Samfällighetsföreningsregistret...23	
7.2	Ett samverkansavtal måste upprättas	25
7.3	Vissa utvecklingsfrågor	27

Rapportens huvudsakliga innehåll

I den rapport som här presenteras lämnar Lantmäteriverket och Bolagsverket tillsammans ett förslag som innebär att huvudmannskapet för den föreningsanknutna delen av Samfällighetsföreningsregistret överflyttas från Lantmäteriverket till Bolagsverket. Rapporten utgör en komplettering av en tidigare rapport från Lantmäteriet, "Förslag till ett framtida samfällighetsföreningsregister".

Rapporten behandlar även vissa detaljfrågor som måste lösas genom ett framtida samverkansavtal mellan myndigheterna om förslaget om överflyttande av huvudmannskapet för registret genomförs.

Slutligen behandlas även vissa utvecklingsfrågor som måste genomföras om det ska vara möjligt att bygga upp ett så kallat medlemsregister, kopplat till Samfällighetsföreningsregistret.

1 Sammanfattning

Myndigheternas ställningstaganden:

1. Bolagsverket framför att de är intresserade av att överta ansvaret för Samfällighetsföreningsregistret och om beslut tas att Bolagsverket skall vara registeransvarig bedömer verket att lämplig ansvarsövergång skulle vara tidigast per 1 januari 2008.
2. Lantmäteriverket finner vid en samlad bedömning att övervägande skäl talar för en överflyttning av den föreningsanknutna delen av Samfällighetsföreningsregistret från Lantmäteriverket till Bolagsverket.
3. Lantmäteriverket uttalar som sin mening att vid en överföring av Samfällighetsföreningsregistret måste dock vissa här i rapporten behandlade frågor om bl.a. samverkansavtal mellan myndigheterna och utveckling av registret beaktas.

Lantmäteriverket och Bolagsverket har till följd av uppdraget i regleringsbrevet för 2006 tillsammans genomfört en fördjupad utredning angående ansvaret för Samfällighetsföreningsregistret. I samband därmed har även vissa andra utvecklingsfrågor kring Samfällighetsföreningsregistret berörts. De förslag och fördjupade analyser som lämnas här ska ses som komplement till den tidigare rapporten, "Förslag till ett framtida samfällighetsföreningsregister". Lantmäteriverket och Bolagsverket har kommit fram till ett gemensamt ställningstagande.

2 Regleringsbrevsuppdragen

Regeringen har i regleringsbrevet för 2006 till Lantmäteriverket och till Bolagsverket givit ett likalydande uppdrag. Uppdraget har formulerats på följande sätt.

2.1 Uppdraget till Lantmäteriet

"Lantmäteriverket skall tillsammans med Bolagsverket komplettera de förslag som Lantmäteriverket lämnade i rapporten Förslag till ett framtida samfällighetsföreningsregister, dnr M2005/5055/Bo, angående ansvaret m.m. för Samfällighetsföreningsregistret. I uppdraget ingår att redovisa de konsekvenser en eventuell ansvarsövergång från det statliga lantmäteriet till Bolagsverket har för Bolagsverket, berörda föreningar och andra användare av registret. Bland annat skall konsekvenser för registrets finansiering och avgiftssättning, handläggningstider samt registerkvalitet redovisas. Lantmäteriverket skall redovisa uppdraget senast den 30 juni 2006".

2.2 Uppdraget till Bolagsverket

”Bolagsverket skall tillsammans med Lantmäteriverket komplettera de förslag som Lantmäteriverket lämnade i rapporten Förslag till ett framtida samfällighetsföreningsregister, dnr M2005/5055/Bo angående ansvaret m.m. för Samfällighetsföreningsregistret. I uppdraget ingår att redovisa de konsekvenser en eventuell ansvarsövergång från det statliga lantmäteriet till Bolagsverket har för Bolagsverket, berörda föreningar och andra användare av registret. Bland annat skall konsekvenser för registrets finansiering och avgiftsättning, handläggningstider samt registerkvalitet redovisas. Uppdraget skall redovisas av Lantmäteriverket senast den 30 juni 2006.”

2.3 Vem/vilka ansvarar för uppdraget?

Uppdraget skall genomföras av Lantmäteriverket och Bolagsverket tillsammans.

Uppdraget skall redovisas av Lantmäteriverket.

2.4 Vad ska utredas?

- Utredningen ska utgöra en komplettering av den tidigare rapporten.
- I uppdraget ingår att redovisa konsekvenserna av en eventuell ansvarsövergång från Lantmäteriet till Bolagsverket för följande instanser:
  - Bolagsverket
  - Berörda föreningar
  - Andra användare av registret
- Bland annat skall redovisas konsekvenser för:
  - Registrets finansiering
  - Avgiftsättning
  - Handläggningstider
  - Registerkvalitet

2.5 När ska uppdraget redovisas?

Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2006.

2.6 Genomförandet av utredningsuppdraget

Arbetet med genomförandet av utredningsuppdraget startade genom att en skriftlig beställning av uppdraget upprättades inom Lantmäteriverket.

Beställare är Generaldirektören. Genom beställningen utsågs en projektledare från division Fastighetsbildning samt en arbetsgrupp om fem personer med representanter från både division Fastighetsbildning och från I-divisionen. Projektledaren och arbetsgruppen har hållit ett flertal möten där uppdraget bearbetats.

Efter inledande muntliga och skriftliga kontakter med Bolagsverket i Sundsvall hölls en första träff vid Lantmäteriverket i Gävle med en representant för Bolagsverket. Projektledaren och arbetsgruppen har vid ett tillfälle besökt Bolagsverket i Sundsvall och där sammanträffat med Bolagsverkets representant samt en arbetsgrupp. Därefter har kontinuerlig kontakt hållits mellan huvudmännen. Ett avslutande möte ägde rum vid Lantmäteriverket i Gävle i början av juni 2006. Vid samtliga kontakter mellan huvudmännen har betonats vikten av att regleringsbrevsuppdraget är givet till huvudmännen att tillsammans komplettera de tidigare förslagen.

I övrigt har två större aktiviteter genomförts som ett led i utredningen. Under april månad 2006 hölls ett seminarium i Stockholm huvudsakligen för personal från lantmäterimyndigheterna som handlägger registreringsfrågor m.m. i Samfällighetsföreningsregistret. En stor del av seminariet ägnades åt att deltagarna fick arbeta i grupper och därefter redovisa sin syn på olika frågor i anslutning till registret, av vilka huvudmannaskapsfrågan ägnades stort utrymme. Till seminariet inbjöds även en representant från Bolagsverket som aktivt deltog i seminarieaktiviteterna. Vidare har under maj månad 2006 hållits en Hearing i Stockholm till vilken hade inbjudits representanter från olika användare av SFR och andra intressenter i form av branschorganisationer, myndigheter m.fl.

Avslutningsvis har uppdraget slutredovisats vid en direktionsföredragning vid Lantmäteriverket i Gävle.

De olika momenten i utredningen och resultatet av dessa redovisas här nedan i följande avsnitt.

3 Bakgrund

Under hösten 2005 avlämnade Lantmäteriet till regeringen en rapport kallad ”Förslag till ett framtida samfällighetsföreningsregister”, Rapport dnr 201-2004/2539. Rapporten, som utarbetats av Lantmäteriet tillsammans med Vägverket, Sveriges Kommuner och Landsting samt Riksförbundet Enskilda vägar, behandlade förslag till förändringar som bedömts nödvändiga för att få ett fungerande samfällighetsföreningsregister (SFR). I rapporten berördes även frågan om huvudmannaskapet för Samfällighetsföreningsregistret.

3.1 Uppdraget i regleringsbrevet 2005

I regleringsbrevet för 2005 fick Lantmäteriet i uppdrag att i samråd med Vägverket och Sveriges Kommuner och Landsting redovisa vilka förändringar som bedöms nödvändiga för att anpassa Samfällighetsföreningsregistret i fastighetsregistret till aktuella krav och förutsättningar. Av förslaget skulle också ingå förslag till författningsförändringar, finansieringsfrågor samt ansvar för förande av registret. Uppdraget skulle redovisas senast den 1 oktober 2005.

3.2 Utgångspunkterna för arbetet med rapporten

Arbetsgruppen som utarbetade 2005 års rapport arbetade utifrån följande förutsättningar.

Samfällighetsföreningsregistret infördes 1974. Det var länsstyrelsen som fick ansvaret för registret och dess ajourhållning. Den 1 juli 1991 övertogs ansvaret av de statliga lantmäterimyndigheterna.

Lantmäteriets uppfattning inför utredningsarbetet var att SFR inte fungerade helt tillfredställande som ett officiellt register. Det finns flera orsaker till det, vilka framgår nedan. Alltsedan SFR infördes 1974 hade någon översyn av lagstiftningen inte ägt rum. Den enda stora förändring som skett var när automatisk databehandling infördes 1995.

I arbetsgruppen deltog representanter från Vägverket, Sveriges Kommuner och Landsting, Riksförbundet Enskilda Vägar samt från olika divisioner inom Lantmäteriet.

Utgångspunkten för arbetsgruppen var att i möjligaste mån se på utvecklingen av Samfällighetsföreningsregistret ur ett helhets- och utifrån-perspektiv.

Arbetsgruppen valde därför att i ett inledningsskede granska behovet av samfällighetsföreningen som organisationsform och SFR som ett officiellt register. Därefter tillfrågades användarna av registret hur de såg på SFR:s framtid. Från samfällighetsföreningarna framfördes önskemål om webbaserad ajourhållning samt att få tillgång till ett s.k. "Medlemsregister". Arbetsgruppen utredde därför en del frågor rörande förutsättningar och kostnader med elektronisk ansökning, elektronisk handläggning och elektroniska signaturer. Slutligen utreddes frågan om lantmäterimyndigheterna är de självklara registermyndigheterna.

Arbetsgruppens huvudsakliga mål var att ta fram ett förslag till förenklad och effektivare service till medborgaren och då i första hand till dem som kan tänkas ha omedelbar användning för SFR. I uppdraget låg också att finna samarbetsformer med andra berörda myndigheter, såsom t.ex. Vägverket.

För att åstadkomma detta utreddes följande:

- Finansiering av önskvärd utveckling
- Formella hinder

- IT-lösning
- Lämpligaste registeransvarig myndighet

3.3 En kortfattad sammanfattning av 2005 års rapport

Här nedan lämnas en kortfattad redogörelse som sammanfattar 2005 års rapport "Förslag till ett framtida samfällighetsföreningsregister".

Utgångspunkten för arbetsgruppen var att i möjligaste mån se på utvecklingen ur ett användarperspektiv. Fokuseringen har därför legat på att skapa incitament för samfällighetsföreningarna så att de skall vilja bidra till ett fungerande register.

Samfällighetsföreningsregistret är i behov av modernisering varför följande förslag lämnas:

- Samfällighetsföreningsregistret bör anpassas till de krav på servicenivå som användarna framställt, d.v.s. tillgänglighet, kvalitet och leveranstid. I detta ingår förenklad handläggning och ökad tillgänglighet via Internet. Ett s.k. "Medlemsregister" bör införas med möjlighet till webbaserad ajourhållning.
- Till "Medlemsregistret", som skall finnas tillgängligt via Internet, bör det också utvecklas ett digitalt arkiv dit handlingar kan skannas och där ärendena arkiveras. Arkivet hålls således tillgängligt för föreningens styrelse via Internet.
- Det finns förutsättningar för samordning mellan de myndigheter som idag för ett register med uppgifter om samfällighetsföreningar. Som ett första steg i detta föreslås att kopplingar byggs mellan SFR och Vägverkets statsbidragsregister
- Tydliggör i 39 § lag (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter (SFL), att samfällighetsföreningarnas styrelse ansvarar för de uppgifter som anmäls till SFR samt att kravet på undertecknande av anmälningen även medger elektronisk signatur.
- Tydliggör i 24 a § anläggningslagen (1973:1149)(AL) att samfällighetsföreningarnas styrelse ansvarar för de uppgifter och beslut som de anmäler till FR för införing. Vidare bör tydliggöras att kravet på undertecknande av anmälningen även medger elektronisk signatur.
- Inför ett förenklat förfarande i 35 § AL där föreningarnas styrelser kan ges befogenhet enligt 24 a § AL att själva besluta om ändrat andelstal.

- Med ändring i 61 § SFL kan en samfällighetsförening upplösas om medlemmarna är ense utan att Länsstyrelsen medger det. Istället överläts bedömningen av detta till ansvarig registermyndighet i samband med registreringen.
- En översyn bör göras av författningsreglering för SFR och FR i syfte att belysa beroendet mellan registren.
- Både de statliga lantmäterimyndigheterna och Bolagsverket bedöms som lämpliga att ansvara för SFR. I förslaget förordas inget av alternativen.
- Samma system för finansiering av SFR föreslås för det fall de statliga lantmäterimyndigheterna även i fortsättningen skall vara ansvariga för SFR.

I syfte att beskriva de ekonomiska konsekvenserna av förslaget har arbetsgruppen arbetat med tre olika alternativa lösningar. Det s.k. nollalternativet med kvalitetsförbättringar innebär att de statliga lantmäterimyndigheterna behåller ansvaret och ovan nämnda lagändringar genomförs. Vidare vidtas interna förbättringar, i form av förnyade rutiner samt uppdatering av uppgifter. Myndighetsekonomiskt är alternativet värt 2 449 tkr på tio år beräknat i nuvärdet. Investeringskostnaderna är 20 tkr. Samhällsekonomiskt samt statsfinansierat gör förslaget inte så stor skillnad mot dagens resultat. Det andra alternativet innebär att Bolagsverket blir ny ansvarig registermyndighet för SFR. Myndighetsekonomiskt är alternativet värt 164 tkr på tio år beräknat i nuvärdet. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär det en besparing på 16 000 tkr. Det tredje alternativet innebär att de statliga lantmäterimyndigheterna behåller ansvaret för SFR samt inför en webbaserad ajourhållning. Myndighetsekonomiskt är alternativet värt 4 806 tkr på tio år beräknat i nuvärdet. Alternativet innebär att den registreringsåtgärd som idag tillhandahålls kostnadsfritt rationaliseras. Tid sparas och kostnader uteblir. Effekten bli störst efter tio år då alternativet gör en vinst på med 1 088 tkr nuvärdesberäknat.

De totala effekterna av förslaget ovan är framförallt långsiktigt. Genom att införa incitament för föreningarna att använda registret ges de möjlighet att själva få kontroll över sina uppgifter. Det kommer att medföra att föreningarna ajourhåller registret bättre vilket sparar tid och pengar både för föreningarna och för statskassan.

Förslaget berör inte bara styrelseledamöterna och medlemmarna till de 39.000 samfällighetsföreningarna utan också alla som på ett eller annat sätt vill ha kontakt med föreningarna, t.ex. banker, försäkringsbolag, byggtreprenörer, domstolar och förrättningslantmätare vid Lantmäteriet. Sammantaget blir det en vinst för hela samhället.

Lantmäteriets samrådspartners har haft följande att framföra vad gäller förslaget:

- Vägverket har inte tagit ställning i ansvarsfrågan men är positivt inställd till de åtgärder och frågor som berör Vägverkets ansvarsområde.
- Sveriges Kommuner och Landsting anser att det i förslaget inte är tillräckligt utrett vilka konsekvenser ett överförande av ansvaret till Bolagsverket skulle medföra. Det är dock inte en avgörande fråga för Sveriges Kommuner och Landsting vilken av myndigheterna som skall ansvara för SFR. Viktigt är det dock att samverkansmöjligheterna mellan de myndigheter som idag för register över samfällighetsföreningar utreds.
- Riksförbundet Enskilda Vägar anser att det ur ett användarperspektiv är de statliga lantmäterimyndigheterna som är de mest lämpade att handa ansvaret för SFR. För att SFR skall komma till användning och fylla sin funktion som officiellt register är det viktigt att systemet är användarvänligt och att kostnaderna för föreningarna hålls nere. Riksförbundet Enskilda Vägar förespråkar därför att finansieringen av registret även i fortsättningen skall ske genom anslag. Motivet härför är sammanfattningsvis att föreningarna genom sin ajourhållning är ansvariga och delaktiga i handläggningen av SFR.

4 Registrerarnas synpunkter – erfarenheter från SFR-seminariet

Som ett led i genomförandet av tilläggsutredningen har Lantmäteriverket genomfört ett seminarium som i huvudsak riktades till den personal inom Lantmäterimyndigheterna som handlägger registreringsärenden i Samfällighetsföreningsregistret. I seminariet deltog även personal från Lantmäteriverket samt en representant från Bolagsverket. Under seminariet gavs deltagarna i uppdrag att i grupper diskutera några frågor i anslutning till huvudmannaskapsfrågan. Grupperna fick sedan redovisa de synpunkter som framkommit inför hela seminariegruppen, varefter synpunkterna gick igenom, diskuterades och dokumenterades. Följande frågor utgjorde utgångspunkten för diskussionerna.

- Vilka fördelar respektive nackdelar ser gruppen som det viktigaste vid en eventuell övergång av ansvaret för Samfällighetsföreningsregistret från Lantmäteriverket till Bolagsverket?
- Om uppdatering via Internet blir möjlig för föreningarna, vad kan i så fall lämnas ut till egenrapportering och vad måste granskas av myndigheten?

- Vad ska ett medlemsregister innehålla och hur ska det administreras? Hur ska ett sådant register designas och administreras? Vilka kostnader och avgifter kan komma att uppstå i samband med ett medlemsregister?

I huvudmannaskapsfrågan redovisade grupperna sammanfattningsvis följande synpunkter.

Det redovisades skäl som talar för att Lantmäteriverket ska fortsätta ansvara för Samfällighetsföreningsregistret. Samhörigheten mellan samfällighetsföreningarna och förvaltningsobjekten, d.v.s. gemensamhetsanläggningarna och samfälligheterna ansågs utgöra ett sådant skäl. Vidare betonades även kopplingarna till lantmäterimyndigheternas förrättningsverksamhet samt sambandet med Fastighetsregistret. Några andra skäl som enligt seminariedeltagarnas syn talade för att Lantmäteriverket ska fortsätta vara huvudman för registret är den lokalkännedom som finns inom lantmäterimyndigheterna samt den fastighetsrättsliga och fastighetsbildningsrättsliga kompetensen inom myndigheterna. Även frågan om arbetstillfällen inom lantmäterimyndigheterna diskuterades. Det konstaterades dock att för merparten av handläggarna utgör arbetet med Samfällighetsföreningsregistret en mindre del av den totala arbetsmängden.

Det framkom även skäl som enligt seminariedeltagarna talade för en överflyttning av huvudmannaskapet för Samfällighetsföreningsregistret till Bolagsverket. De goda kunskaperna om föreningar och föreningsrätt var ett sådant skäl som lyftes fram. Även det förhållandet att Bolagsverket för register över andra former av föreningar och bolag upplevdes som positivt. Vidare menade deltagarna att Bolagsverket har bra Webblösningar som kan användas för Samfällighetsföreningsregistret, vilket även innebär att Lantmäteriverket inte behöver utveckla sådana system. Ytterligare skäl som framfördes som argument för ett överflyttande av Samfällighetsföreningsregistret till Bolagsverket var att registret då skulle handläggas centralt från ett och samma ställe samt att möjligheterna till egenuppdatering och aktualisering av adressuppgifter bedömdes bättre.

Generellt diskuterade grupperna även frågor om avgifter för ändringar i registret och att avgiftsfrågan kan påverka benägenheten hos föreningarna att anmäla ändringar och därmed även registrets kvalitet.

Om uppdatering av Samfällighetsföreningsregistret via Internet blir möjlig för föreningarna bör ändring av uppgifter om föreningens styrelse och adress kunna hanteras på detta sätt. Deltagarna uttryckte däremot viss tvekan till att uppgifter om firmatecknare handläggs genom egenrapportering. Nyregistreringar, avregistreringar och stadgeändringar bör granskas av registermyndigheten och lämpas sig således inte för egenrapportering.

Ifråga om ett s.k. medlemsregister uttryckte deltagarna att detta bör innehålla namn och adresser på medlemmarna, organisationsnummer och

personnummer samt aktuella andelstal i förvaltningsobjektet, d.v.s. samfälligheten eller gemensamhetsanläggningen.

5 Brukarnas synpunkter – erfarenheter från hearingen

En ytterligare del i genomförandet av tilläggsutredningen har varit att efterfråga synpunkter från brukarna av Samfällighetsföreningsregistret. Detta har skett genom en hearing, som hölls i Stockholm den 23 maj 2006. Till hearingen hade kallats företrädare för olika organisationer och myndigheter som har intresse av Samfällighetsföreningsregistret. Utöver dessa företrädare deltog även företrädare för Lantmäteriverket i Gävle och Bolagsverket i Sundsvall samt representanter från Lantmäterimyndigheten i Stockholms län.

Vid inledningen av hearingen lämnades en redovisning av syftet med denna varvid en sammanfattning av den tidigare rapporten föredrogs. Därefter genomförde Lantmäteriverket och Bolagsverket var sin föredragning där myndigheternas organisation, verksamhet och förutsättningar för att driva Samfällighetsföreningsregistret redovisades.

Huvuddelen av hearingen ägnades sedan åt att förmedla synpunkter och diskutera frågor om Samfällighetsföreningsregistret. Deltagarna gavs därvid möjlighet att lämna synpunkter och förslag avseende de två huvudfrågor som skulle behandlas, dels frågan om huvudmannskapet för Samfällighetsföreningsregistret, dels frågor om den framtida utvecklingen av registret. I samband därmed framkom följande synpunkter.

5.1 Synpunkter på huvudmannskapsfrågan

Deltagarna vid hearingen förmedlade följande synpunkter ifråga om huvudmannskapsfrågan.

Kommunala lantmäterimyndigheten, Huddinge kommun, framför att servicen mot brukarna är det viktigaste kriteriet för att avgöra vilken myndighet som ska vara huvudman för Samfällighetsföreningsregistret. I detta ligger möjligheterna att få snabba besked exempelvis vid namnsättningsfrågor. Skäl som talar för Bolagsverket i det här sammanhanget är att de redan har vissa IT och Web-lösningar som kan användas för registerhållningen. Mot Bolagsverket talar att det kommer att behövas nya kopplingar mot exempelvis fastighetsregistret.

Sveriges Kommuner och Landsting framhåller att enligt deras synsätt ska det finnas ”en lina in till staten”. Det spelar mindre roll hur staten organiserar sin verksamhet. Praktiska frågor är dock viktiga. Det finns en risk att man som brukare kan behöva kontakta två myndigheter och möjligen kan det även bli dyrare att hämta information från två myndigheter istället för en. Kommunerna behöver dagligen hämta mycket information från registret och Sveriges Kommuner och Landsting

information från registret och Sveriges Kommuner och Landsting är bekymrade över kostnaderna som kan uppstå om man måste vända sig till två myndigheter. Att en brukare har en kanal till informationen utesluter dock inte att registret ligger på olika håll. Det som talar för att Samfällighetsföreningsregistret bör ligga kvar på Lantmäteriet är att Lantmäteriet finns på plats vid de förrättningar där förvaltningsobjekten bildas och detta är bättre ur ett användarperspektiv.

Riksförbundet Enskilda Vägar, REV, redovisar att de står fast vid den synpunkt som de framförde redan i samband med den tidigare utredningen om Samfällighetsföreningsregistret. Lantmäteriet ska kvarstå som huvudman för Samfällighetsföreningsregistret, särskilt mot bakgrund av att Lantmäteriet är delaktiga i bildandet av samfällighetsföreningarna och således har både den första kontakten med föreningen samt även fortsatta kontakter. Användarvänligheten är viktig liksom kostnadsmedvetenheten. Lantmäterimyndigheterna finns även regionalt vilket innebär att personliga kontakter skapas och myndigheterna har en god lokalkännedom. Det är viktigt med ”en lina in till staten”.

Villaägarnas Riksförbund anser att kostnadsaspekten är mycket viktig. Det billigaste alternativet är bäst för villaägarna. Det är kanske lite mer naturligt att Lantmäteriet är huvudman för registret. En annan viktig aspekt är att Samfällighetsföreningsregistret ska vara lättillgängligt.

Vägverket framför att de inte har någon uppfattning i frågan om vem som ska hantera Samfällighetsföreningsregistret. Man delar dock uppfattningen om att det ska finnas ”en lina in i staten”.

Lantmäterimyndigheten i Stockholms län redovisar inte något ställningstagande i frågan om huvudmannaskapet. Myndigheten betonar dock att det viktigaste kriteriet för ett ställningstagande är att registret fungerar och att det är tillförlitligt.

5.2 Synpunkter på utvecklingsbehov

Deltagarna vid hearingen förmedlade följande synpunkter ifråga om behovet av utveckling av Samfällighetsföreningsregistret.

Kommunala lantmäterimyndigheten, Huddinge kommun, framför att det är viktigt att det finns ett bokningsregister för nya namn som kan användas vid namnsättningen av nya samfällighetsföreningar. Det är synnerligen viktigt att det finns kopplingar mellan Samfällighetsföreningsregistret och Fastighetsregistret. Av registret skall vidare framgå berörda fastighetsägare, andelstal och firmatecknare. Ett krav är att det ska vara enkelt att nyregistrera och stadgeändra. Genom ändrad lagstiftning bör man öka styrelsens ansvar för anmälningar av ändringar till registret. Vidare bör det införas lagstöd för att på ett förenklat sätt kunna avregistrera föreningar utan verksamhet.

Sveriges Kommuner och Landsting framför som ett krav att registret ska vara tillförlitligt. Det bör finnas system för uppföljning av hur aktiva

föreningarna är med ändringsanmälningar. Exempelvis bör det skickas ut påminnelser till föreningar som inte uppvisat någon aktivitet under en tvåårsperiod. Detta kan kanske ordnas genom att föreningarna får en E-postadress anvisad där föreningens status kan bekräftas. Det är viktigt att det går att få fram korrekta adresslistor ur registret i samband med bygglovsärenden. Det är viktigt att framhålla rättsverkningarna av Samfällighetsföreningsregistret.

Riksförbundet Enskilda Vägar, REV, framhåller att registret måste vara tillförlitligt och användarvänligt. Vid utvecklingen av registret måste tas hänsyn till att många av brukarna i samfällighetsföreningarna inte har så stor datorvana. Handläggningen i registret måste vara snabb. I många föreningar har man inte tillgång till exempelvis anläggningsbeslut, stadgar och äldre handlingar eftersom dessa ofta har förkommit i samband med byte av styrelse. Föreningarna bör få åtkomst till dessa handlingar via registret. Det är viktigt att registret innehåller Web-lösningar för egenrapportering. Samhällsnyttan bör kunna öka med ett mer modernt register där det råder ordning och reda.

Villaägarnas Riksförbund anser att det är viktigt att registret är lättillgängligt. Stadgeändringar bör kontrolleras av lantmäterimyndigheten. Det bör genomföras informationskampanjer där vikten av uppdatering av registret betonas.

Vägverket understryker vikten av att registret uppdateras. Det måste finnas incitament för föreningarna att anmäla ändringar. Möjligheterna att använda tvångsmedel bör undersökas. Vägverkets register över mottagare av statsbidrag till enskild väghållning innehåller fler intressenter än bara samfällighetsföreningarna, exempelvis förekommer kommuner och andra enskilda väghållare. Det skulle förmodligen gå att bryta ut samfällighetsföreningarna ur Vägverkets bidragsregister och samordna den delen med Samfällighetsföreningsregistret. Då är det av största vikt att det sker kontinuerlig uppdatering av registret eftersom det annars skulle medföra att många utskick skulle returneras.

6 Konsekvenser om SFR övergår till Bolagsverket

I uppdraget till Bolagsverket ingår att redovisa de konsekvenser en eventuell ansvarsövergång från det statliga lantmäteriet till Bolagsverket har för Bolagsverket, berörda föreningar och andra användare av registret och konsekvenser för registrets finansiering och avgiftsättning, handläggningstider samt registerkvalitet. Bolagsverket vill inledningsvis hänvisa till den redovisning som presenterats i rapporten och nedan komplettera denna med svar på efterfrågade konsekvenser av ett eventuellt överflyttande av registeransvaret till Bolagsverket.

6.1 Konsekvenser för Bolagsverket

Som redogjorts i ursprungsrapporten bedriver Bolagsverket ett intensivt utvecklingsarbete med att skapa förutsättningar för en helt elektronisk ärendehantering. Enlig gällande tidplan kommer ett avancerat webbaserat IT – stöd vara utvecklat och klart att ta i drift den 1 juli 2007. Som nämnts i den ursprungliga rapporten är det redan nu möjligt att helt elektroniskt anmäla och registrera och anmäla förändringar i företagsformen ”Enskild firma”. Om Bolagsverket utses till registerhållare kommer betydande erfarenheter att kunna tillvaratas från utvecklings arbetet av denna lösning vid framtagandet av ett webbaserat IT-stöd för Samfällighetsföreningsregistret. Bolagsverket har följaktligen ett betydande antal erfarna systemutvecklare och bedömer därför möjligheterna som mycket goda för att kunna utveckla ett bra IT-stöd för Samfällighetsföreningsregistret. Bolagsverket har vidare stor erfarenhet av att tillföra nya register till näringslivsregistret. Här kan särskilt nämnas övertagande av registeransvar för handels- och föreningsregistren, bank- och försäkringsföretag och företagsinteckningar. Beträffande bank och försäkringsföretag är Finansinspektionen tillsynsmyndighet för dessa företagsformer.

Föreningsregistret vid Bolagsverket, som består av ca 35.000 ekonomiska - och bostadsrättsföreningar, och överfördes till PRV/ Bolagsverket 1993, innehåller i stora delar samma registeruppgifter som SFR. Lagstiftningarna som reglerar de olika föreningstyperna är snarlika. Bolagsverket har således lång erfarenhet av att granska, registrera och informera om en liknande associationsform som samfällighetsföreningar.

6.2 Konsekvenser för berörda föreningar

En viktig utgångspunkt i utredningsarbetet har varit att modernisera Samfällighetsföreningsregistret så att det uppfyller användarnas krav på enkelhet vid nyregistrering och att anmäla förändringar till registret. Från föreningshåll har invändning framförts om att föreningarna skulle få ytterligare en myndighet att vända sig till. Bolagsverket vill dock framhålla att det redan idag finns tekniska lösningar utvecklade som innebär att användarna kan anmäla ändringar och hämta information oberoende av var informationen finns lagrad.

Bolagsverket ser också klara fördelar för föreningarna om registret förs av Bolagsverket eftersom man då på ett enkelt och smidigt sätt når all information om samtliga de företag, föreningar och övriga register som Bolagsverket ansvarar för (Näringslivsregistret) och att all information är tillgänglig via Internet.

Med nuvarande ordning finns två register som innehåller uppgifter om samfällighetsföreningar, dels Samfällighetsföreningsregistret fört av Lantmäterimyndigheten dels av Vägverket avseende utbetalning till enskilda väghållare. Som beskrivits håller Vägverkets register betydligt

högre kvalitet vad avser företrädaruppgifter. Två skilda register med delvis samma registeruppgifter har inneburit en osäkerhet om vilka uppgifter som skall gälla.

En förändring av registerförändret som innebär att endast ett register förs över samfällighetsföreningar skulle innebära en förenkling för föreningarna, eftersom man endast behöver göra en anmälan om förändrade registeruppgifter och man undviker att olika uppgifter för samma objekt finns i olika register.

6.3 Finansiering och avgiftssättning

Bolagsverkets principiella inställning i frågan om sättet för finansiering av registret är att varje register bör bära sina egna kostnader genom en avgiftssättning som innebär full kostnadstäckning. Jämfört med övriga register som förs av Bolagsverket finns vissa skillnader i avgiftssättningen och särskilt vad beträffar företrädarförändringar. Dessa ärenden är avgiftsfria vid anmälan till Samfällighetsföreningsregistret, medan anmälan till Bolagsverket om ny registeruppgift skall bolaget enligt respektive lags förordning erlägga en registreringsavgift. Bolagsverkets uppfattning i frågan är som nämnts att en viss registreringsavgift borde utgå även vid ändringar i Samfällighetsföreningsregistret. Verket är dock beredd diskutera avgiftsfrågan vidare vid ett beslut om att Bolagsverket skall bli ny registerförare av Samfällighetsföreningsregistret. En möjlighet som skulle kunna diskuteras är en differentierad avgiftssättning mellan ärenden inkomna elektroniskt och ärenden inkomna med post.

6.4 Handläggningstider och registerkvalitet

Från föreningsföreträdare har framförts vikten av snabbhet i handläggningen, vikten av enkla och lättförståeliga anvisningar och hög tillgänglighet till information ur registret.

Bolagsverkets mål enligt regleringsbrev för 2006 är för registreringsärenden att *”för ett ärende som är färdigt för registrering, antingen genom att det kom in till Bolagsverket i ett sådant skick eller genom att det senare har kompletterats, skall registrering ske senast inom sju arbetsdagar efter det att ärendet blev färdigt för registrering”* och när det gäller information/telefonförfrågningar så anges målet till *”vid förfrågningar till kundservice skall en kontakt med handläggare ha erhållits inom 30 sekunder i 80 % av alla fall”*.

Bolagsverket anser att likalydande mål skulle uppsättas för Samfällighetsföreningsregistret vilket väl skulle fylla kraven på snabbhet i handläggningen och hög tillgänglighet till information.

Anmälningarna till Samfällighetsföreningsregistret är som nämns i rapporten mycket bristfälliga. Bolagsverket bedömer att en betydande

förbättring av kvalitén på anmälningarna vid elektroniskt ingivande med användande av Web-formulär är möjlig. Kontroller kan då läggas i formuläret innan det sänds in.

En betydande höjning av registerkvalitén och informationsvärdet torde också erhållas om bestämmelse skulle intas i lagen om förvaltning av samfälligheter att registeruppgiften för föreningen även omfattade uppgift om personnummer alternativt organisationsnummer för företrädarna.

6.5 Allmänna synpunkter

Om en ny organisation för lantmäteri-frågor fastställs som innebär att Lantmäteriverket blir en samlad myndighet för samtliga läns lantmäterifunktioner, och Bolagsverket som registeransvarig för Samfällighetsföreningsregistret, skapas enligt Bolagsverkets uppfattning mycket goda förutsättningar för ett konstruktivt samarbete mellan Bolagsverket, som registeransvarigt, och Lantmäteriverket, med ansvar för lantmäteritekniska och fastighetsrättsliga frågor. Som en viktig kvalitetshöjning av Samfällighetsföreningsregistret bedömer Bolagsverket det också om Vägverket i sin kontroll av behöriga företrädare för föreningarna kontrollerar uppgifterna mot Fastighetsregistret. Det skulle med säkerhet också vara ett starkt incitament för föreningarna att anmäla aktuella uppgifter. Möjligheten att på ett enkelt och smidigt sätt hämta och få uppdaterad information ur registret är en viktig uppgift för den framtida registeransvarige. Bolagsverket har redan idag ett brett urval av produkter och tjänster som bland annat möjliggör för intresserade att registren köpa urvalslistor och prenumerationer samt uppdateringar och samma möjlighet kommer att kunna skapas för samfällighetsföreningsregistret. Myndigheter kommer också att kunna vara uppkopplade och göra sina kontroller mot registret

Bolagsverket är följaktligen, som framgår av ovanstående, intresserade av att överta ansvaret för Samfällighetsföreningsregistret och om beslut tas att Bolagsverket skall vara registeransvarig bedömer verket att lämplig ansvarsövergång skulle vara tidigast per 1 januari 2008.

7 Lantmäteriverkets ställningstagande

Under avsnitt 2.6 ovan har redovisats hur uppdraget i regleringsbrevet för år 2006 avseende Samfällighetsföreningsregistret har bedrivits. Mot bakgrund av dels vad som framkommit genom den tidigare utredningen "Förslag till ett framtida samfällighetsföreningsregister", dels vad som

visats genom den nu föreliggande fördjupade utredningen har Lantmäteriverket kommit fram till följande ställningstagande.

7.1 Huvudmannskapet för Samfällighetsföreningsregistret

I den tidigare rapporten bedömdes både de statliga lantmäterimyndigheterna och Bolagsverket som lämpliga att ansvara för Samfällighetsföreningsregistret. Inget av alternativen kunde därför förordas som det lämpligaste. Kunskaper om föreningar, tekniska resurser och intresse för ett utvecklat samfällighetsföreningsregister i framtiden angavs som de viktigaste urvalskriterierna.

Lantmäteriverket finner att de angivna urvalskriterierna på en övergripande nivå fortfarande äger aktualitet. Respektive kriterium kan sedan brytas ner i detalj för att därigenom underlätta analysen. Vid ett flertal sammanträffanden mellan Lantmäteriverket och Bolagsverket samt vid besök på varandras myndigheter har vi tillsammans diskuterat och analyserat respektive myndighets förutsättningar för att vara huvudman för Samfällighetsföreningsregistret.

Vad först gäller kriteriet ”kunskaper om föreningar” kan konstateras att Lantmäteriet, inkluderande både Lantmäteriverket och Lantmäterimyndigheterna, och Bolagsverket har tydliga och väl definierade kärnverksamheter. Inom området information kan sägas att Lantmäteriet har en viktig kärnverksamhet inom delområdet fastighetsanknuten information. Det kan dock inte anses att ett register över samfällighetsföreningar direkt utgör vad som kan betraktas som fastighetsanknuten information. En indirekt koppling finns dock eftersom samfällighetsföreningarna är juridiska personer som förvaltar gemensamhetsanläggningar och andra samfälligheter, d.v.s. förvaltningsobjekten ligger inom begreppet fastighetsanknuten information och utgör en viktig del av denna. Bolagsverket å sin sida har som kärnverksamhet att föra register över olika former av sammanslutningar, bolag och föreningar. Att upprätthålla och vidareutveckla ett register över samfällighetsföreningar ligger mycket väl i linje med Bolagsverkets kärnverksamhet. Bolagsverkets kunskaper om föreningar och även registrering av föreningar torde därigenom vara mer utvecklad och ingående än Lantmäteriets. Den fastighetsrättsliga och lantmäterirättsliga kompetensen finns dock inom Lantmäteriet och kan tillhandahållas därifrån med stöd av ett samverkansavtal, se avsnitt 7.2 nedan. De tekniska resurserna hos respektive myndighet är ett annat viktigt kriterium som måste vägas in vid valet av huvudman för registret. Lantmäteriverket kan i den delen konstatera att båda myndigheterna har ett långtgående teknikstöd och att IT-baserade handläggningsstöd används i stor omfattning. Olika former av webblösningar finns även aktuella hos

båda myndigheterna. Både Lantmäteriet och Bolagsverket har således goda tekniska resurser. Bolagsverket har dock med utgångspunkt från sin kärnverksamhet inriktat sina tekniska resurser och kunnande för att handlägga registrering m.m. av bolag och föreningar. Även om de tekniska resurserna kan anses vara lika goda i båda myndigheterna talar således inriktningen av resurserna hos Bolagsverket till deras fördel.

Intresset för att vidareutveckla Samfällighetsföreningsregistret i framtiden har av registrets brukare lyfts fram som ett av de viktigaste kriterierna. Exempelvis har Riksförbundet Enskilda Vägar, REV, framfört önskemål om utveckling av ett s.k. medlemsregister. Båda myndigheterna är införstådda med att utvecklingen av registret är av väsentlig betydelse för brukarna. Lantmäteriverket står för närvarande inför flera utvecklingsprojekt som kommer att ta stora resurser i anspråk. Där kan bland annat nämnas överflyttningen av Inskrivningsmyndigheterna till Lantmäteriet, utvecklingen av system för elektronisk ansökan om lantmäteriförrättning m.fl. Dessa och andra stora utvecklingsprojekt medför att Lantmäteriets kapacitet för att på kort sikt kunna vidareutveckla Samfällighetsföreningsregistret i enlighet med brukarnas önskemål är begränsad. Bolagsverket å sin sida har däremot olika lösningar som utvecklats i anslutning till andra register av liknande karaktär, se kapitel sex ovan. Vi bedömer därför att Bolagsverket har bättre förutsättningar för att utveckla exempelvis vissa efterfrågade webb-lösningar av de ovan redovisade kriterierna talar för att Samfällighetsföreningsregistret kan flyttas över till Bolagsverket. Ytterligare ett par omständigheter bör dock lyftas fram i sammanhanget.

Kopplingarna och sambandet mellan Samfällighetsföreningsregistret och Fastighetsregistret har ofta lyfts fram som ett hinder mot att överföra registret till annan huvudman än Lantmäteriet. I bland annat kapitel två i den tidigare utredningen redovisas kopplingarna mellan registren. Vidare finns en informationsanalys i avsnitt 3.5.5 i den tidigare utredningen som bland annat visar vilka uppgifter i Samfällighetsföreningsregistret som Lantmäteriet har behov av för verksamheten. Sammanfattningsvis kan i den delen konstateras att vissa uppgifter i Samfällighetsföreningsregistret utgör en del av Lantmäteriets kärnverksamhet. Frågan blir då om detta argument utgör ett avgörande hinder mot att överflytta huvudmannskapet för registret till Bolagsverket. Först måste slås fast att ett eventuellt överflyttande av Samfällighetsföreningsregistret till Bolagsverket avser den föreningsanknutna delen av registret. Registerinformation om exempelvis förvaltningsobjekten kan inte flyttas över till annan huvudman då den informationen utgör en del av fastighetsregistret och är en fastighetsanknuten information som ligger inom Lantmäteriets kärnverksamhet. Ett överflyttande av den föreningsanknutna delen av Samfällighetsföreningsregistret till Bolagsverket förutsätter därför en fortsatt teknisk samverkan mellan Fastighetsregistret och Samfällighetsföreningsregistret. Likaså behöver Lantmäterimyndigheterna i samband med lantmäteriförrättningar i vissa fall inhämta föreningsanknuten information från Samfällighetsföreningsregistret. Lantmäteriverket bedömer att det finns

reningsregistret. Lantmäteriverket bedömer att det finns goda förutsättningar för att tillsammans med Bolagsverket upprätta ett samverkansavtal där bland annat dessa frågor regleras, såväl ur teknisk som ur ekonomisk synpunkt. Med detta synsätt bör således inte samhörigheten mellan Fastighetsregistret och Samfällighetsföreningsregistret utgöra ett avgörande hinder mot ett överflyttande av endast den föreningsanknutna delen av Samfällighetsföreningsregistret till Bolagsverket. Samfällighetsföreningsregistret till Bolagsverket bör även beröras en ytterligare synpunkt som förts fram från brukarna, bland annat vid den hearing som anordnades som en del i utredningsuppdraget. Sveriges Kommuner och Landsting framförde, med instämmande från flera brukare, att det är viktigt med "en lina in till staten". Med detta uttryck avsågs att man som brukare av registret inte ska behöva vända sig till flera myndigheter för att få fram erforderliga uppgifter. Lantmäteriverket menar att det är fullt möjligt att med hjälp av tekniska samverkanslösningar bygga ett fullständigt register utifrån brukarnas önskemål där viss information inhämtas även från Fastighetsregistret. Utifrån brukarens perspektiv kommer dock inte att märkas från vilket register respektive del av informationen hämtas. Lantmäteriverket ser således goda möjligheter att skapa dessa tekniska möjligheter i samverkan med Bolagsverket.

Sammanfattningsvis finner Lantmäteriverket vid en samlad bedömning att övervägande skäl talar för en överflyttning av den föreningsanknutna delen av Samfällighetsföreningsregistret från Lantmäteriverket till Bolagsverket. Vid en överföring av registret måste dock vissa här nedan behandlade synpunkter beaktas.

7.2 Ett samverkansavtal måste upprättas

Under avsnitt 7.1 ovan har behovet av ett samverkansavtal mellan Lantmäteriverket och Bolagsverket lyfts fram. Genom samverkansavtalet bör regleras den myndighetssamverkan som är nödvändig om samfällighetsföreningsregistret övergår till Bolagsverket, både i själva övergångsskedet när registret lämnas över och även för att reglera frågor mellan myndigheterna när registret är överlämnat och i drift hos Bolagsverket. Det är inte möjligt att inom ramen för regleringsbrevuppdraget lämna ett komplett förslag till ett samverkansavtal. Enligt Lantmäteriverkets mening bör dock följande huvudpunkter regleras i ett sådant avtal. Det bör tilläggas att framställningen inte är heltäckande utan ska ses som en exemplifiering av några av de viktigare frågorna som bör regleras mellan myndigheterna i samband med en ändring av huvudansvaret mellan Fastighetsregistret och Samfällighetsföreningsregistret bör belysas både vad avser tekniska lösningar och ekonomiska frågor mellan myndigheterna. Som nämnts ovan under avsnitt 7.1 kommer det i framtiden att vara nödvändigt för Bolagsverket att få ta del av vissa uppgifter ur Fastighetsregistret och Arken-systemet, som är Lant-

mäteriets system för tillhandahållande av det digitala arkivet. Det kommer även att vara nödvändigt för Lantmäteriet att få åtkomst till viss föreningsanknuten information från Samfällighetsföreningsregistret. För att kunna tillgodose brukarnas önskemål om "en lina in till staten" kommer det även att vara nödvändigt med vissa kopplingar mellan registren. En förutsättning för detta är en långtgående teknisk samverkan mellan myndigheterna samt att de ekonomiska ersättningarna i samband därmed regleras.

Rådgivningsverksamheten i anslutning till Samfällighetsföreningsregistret är omfattande och består av såväl renodlade föreningsrättsliga frågeställningar som mer fastighetsrättsligt inriktade frågor. Vid överläggningar med Bolagsverket har framkommit att om de övertar huvudmannaskapet för samfällighetsföreningsregistret är de i behov av att köpa tjänster från Lantmäteriet för den mer fastighetsrättsligt inriktade rådgivningen som anknyter till Samfällighetsföreningsregistret. Ersättningsformerna för detta bör regleras i samverkansavtalet. Lantmäteriverket bedömer preliminärt mot bakgrund av den mycket omfattande rådgivningsverksamheten som anknyter till Samfällighetsföreningsregistret att totalt två till tre årsarbetare erfordras hos Lantmäteriet för myndighetsuppdrag. Lantmäteriet har utvecklat ett *aktsystem* som är kopplat till Samfällighetsföreningsregistret. En registrerad samfällighetsförening har en akt där Lantmäterimyndigheten arkivlägger de handlingar som inkommer från respektive förening. Om Samfällighetsföreningsregistret överförs till Bolagsverket bör även akterna överföras dit. Lantmäteriverket förordar dock att akterna skannas i samband med övergången för att de i framtiden ska vara åtkomliga i digital form. Detta torde enligt Lantmäteriverkets mening vara en förutsättning för att handläggningen av Samfällighetsföreningsregistret ska passa in i Bolagsverkets handläggningssystem, som detta beskrivits. Vidare är det en förutsättning för Lantmäteriets medverkan i rådgivningsverksamheten, se ovan, att akterna är åtkomliga i ett webbaserat system. I den tidigare rapporten framförs även förslag om att handlingarna i det digitala arkivet ska vara tillgängliga för samfällighetsföreningarnas styrelse via Internet. De närmare frågorna om skanningen av akterna samt den framtida åtkomsten till det digitala aktarkivet bör närmare regleras i samverkansavtalet.

Lantmäteriet bedriver *utbildningsverksamhet* för bland andra styrelseledamöter i samfällighetsföreningar, så kallade "Kom Igångkurser". Vid en eventuell övergång av huvudmannaskapet för Samfällighetsföreningsregistret kommer Bolagsverket att bli huvudman även för utbildningsverksamheten. Lantmäteriet kan i så fall medverka vid utbildningarna på uppdrag av Bolagsverket. Det förekommer även viss annan kursverksamhet i samverkan mellan Lantmäteriet, Riksförbundet Enskilda Vägar, REV och Vägverket. Samverkansavtalet mellan Lantmäteriet och Bolagsverket bör reglera Lantmäteriets framtida engagemang i utbildningsverksamheten och ersättningen för detta.

Samfällighetsföreningar bildas enligt huvudregeln i 20 § lagen om förvaltning av samfälligheter under medverkan av lantmäterimyndigheten. I praktiken genomförs bildandet ofta genom ett sammanträde med delägarna i anslutning till den lantmäteriförrättning, anläggningsförrättning, varigenom en gemensamhetsanläggning bildas. Det är naturligt att lantmäterimyndigheten, som agerar som sammanträdesledare vid bildandet, även ombesörjer insändandet av handlingarna efter sammanträdet till Bolagsverket för registrering. I anslutning till detta kan vissa kompletteringar behöva göras. Genom detta förfarande minskas risken för att den nybildade samfällighetsföreningen inte blir registrerad eller blir registrerad först vid en senare tidpunkt. Registreringen av samfällighetsföreningen är viktig eftersom föreningen inte blir verksam som juridisk person förrän den är registrerad. Lantmäteriverket anser att reglerna om Lantmäteriets medverkan vid nybildande av samfällighetsföreningar bör kvarstå oförändrade även om ansvaret för Samfällighetsföreningsregistret övergår till Bolagsverket. Förfarandet är ändamålsenligt och effektivt. Samverkansfrågorna mellan Lantmäteriet och Bolagsverket i samband med bildandet av samfällighetsföreningar bör dock regleras i samverkansavtalet.

7.3 Vissa utvecklingsfrågor

Brukarna av Samfällighetsföreningsregistret har framfört krav på att registret ska utvecklas på olika sätt. Bland annat förordas webbaserad ajourhållning för vissa uppgifter. Ett större utvecklingsprojekt som beskrivs i den tidigare rapporten, se avsnitt 3.2.3 är införandet av ett s.k. medlemsregister. Medlemsregistret skall utgöra en del av Samfällighetsföreningsregistret och innehålla namn- och adressuppgifter på samtliga medlemmar i föreningen samt deras andelstal i den gemensamma anläggningen. I konceptet för medlemsregistret ligger även möjligheter till webbaserad ajourhållning av uppgifter. De uppgifter som skall vara åtkomliga i form av ett medlemsregister finns dock i grunden i Fastighetsregistret, t.ex. i registrets inskrivningsdel under lagfarter, och är således inte direkt åtkomliga i Samfällighetsföreningsregistret. Lantmäteriverket är ense med brukarna om behovet och nödvändigheten av ett medlemsregister, kopplat till Samfällighetsföreningsregistret.

Lantmäteriverket bedömer att det för närvarande inte finns förutsättningar för att bygga upp ett medlemsregister enligt den modell som förespråkas. Ett sådant medlemsregister bör ses som ett framtida utvecklingsprojekt. Till grund för vår bedömning ligger vetskapen om att uppgifterna i Fastighetsregistret om delägare i samfälligheter och deras andelstal i många fall är outhärdliga och kan således inte lämnas ut från det nuvarande registret. Ifråga om enskilda vägar, som utgör gemensamhetsanläggningar, är läget bättre än för huvuddelen av samfälligheterna. I samband med att lagen om enskilda vägar upphävdes vid utgången av år

1997 genomfördes under de följande åren ett stort antal s.k. omprövningsförrättningar där delägare och andelstal utreddes. Därigenom förbättrades registerkvalitén avsevärt för de gemensamhetsanläggningar som utgör enskild väg. Däremot är som nämnts övriga gemensamhetsanläggningar och marksamfälligheter ofta outredda och det saknas därför förutsättningar för att bygga upp ett heltäckande medlemsregister. Detta konstaterande gäller naturligtvis oavsett om det är Lantmäteriet eller Bolagsverket som är huvudman för Samfällighetsföreningsregistret. Detta är ett viktigt utvecklingssteg att utreda och bestämma de gemensamhetsanläggningar och övriga samfälligheter som fortfarande är outredda. Detta är dock en omfattande arbetsuppgift som kräver särskild finansiering för att kunna genomföras i ett rimligt tidsperspektiv. Om en sådan utredningsinsats inte genomförs är det inte heller meningsfullt att påbörja uppbyggnaden och utvecklingen av ett medlemsregister, kopplat till Samfällighetsföreningsregistret.

Lantmäteriet har för närvarande sju årsarbetare som handlägger registreringar m.m. i Samfällighetsföreningsregistret. Dessa är fördelade över landet och tjänstgör på de olika Lantmäterimyndigheterna. Om Samfällighetsföreningsregistret övergår till Bolagsverket kommer det att leda till personalkonsekvenser inom Lantmäteriet. Lantmäteriverket bedömer att utvecklingskostnaden för personalen skulle bli betydande eftersom medelåldern på den aktuella personalen är hög. Med hänsyn till det stora behovet av att utreda de hittills outredda gemensamhetsanläggningarna och övriga samfälligheterna bedömer dock Lantmäteriverket att det inte bör genomföras några personalförändringar inom Lantmäteriet under en period, även om Samfällighetsföreningsregistret övergår till Bolagsverket. De därigenom frigjorda personalresurserna kan istället avsättas för de angivna utredningsinsatserna, vilket kommer att göra utvecklingen av ett medlemsregister möjlig och även bidra till en avsevärd kvalitetshöjning av Fastighetsregistret. På sikt kommer detta även att medföra lägre förrättningskostnader för sakägarna i lantmåteriförrättningar eftersom outredda gemensamhetsanläggningar och övriga samfälligheter ofta förorsakar merarbete och därmed ökade kostnader i de enskilda förrättningarna. Den personal som arbetar inom Lantmäteriet med Samfällighetsföreningsregistret bedöms även vara mycket lämpad att arbeta vidare som utredningsuppdrag. Avsikten av att den myndighet som i framtiden kommer att vara huvudman för Samfällighetsföreningsregistret aktivt arbetar med olika åtgärder för att registret skall vara tillförlitligt och uppdaterat. Detta torde vara den enskilt viktigaste utvecklingsfrågan som är helt avgörande för registrets framtida nyttjande.
